

จำนวนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๖ / ๑๙๖๒๔

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๕ (ลร.๒) / ๓๔๗
ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗
๒. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ)
๓. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่
สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่องมาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
ของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้อง
นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล) กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ดำเนินนโยบายสินเชื่อไมโครไฟแนนซ์
ซึ่งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) สามารถให้สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพในวงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท
ต่อราย และคิดอัตราดอกเบี้ยค่าบริการและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ได้ไม่เกินร้อยละ ๒๘ ต่อปี เพื่อส่งเสริม
ให้ ธพ. ให้บริการสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจาก ธพ. มีต้นทุนการดำเนินงานสูงกว่า
ผลตอบแทนที่สามารถคิดได้จากลูกค้ารายย่อยได้ ทำให้ ธพ. ไม่ได้ให้บริการสินเชื่อประเภทดังกล่าวเท่าที่ควร
ประกอบกับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ซึ่งเป็น
หนึ่งในผู้ให้บริการทางการเงินที่มีบทบาทหลักในการให้บริการสินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อย สามารถให้บริการ
ได้เฉพาะสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคในอัตราดอกเบี้ยรวมค่าบริการและค่าธรรมเนียมแล้วไม่เกินร้อยละ ๒๘
เท่านั้น โดยไม่สามารถให้บริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพได้ ทำให้มีผู้ประกอบการรายย่อยเป็น
จำนวนมากต้องใช้บริการหนี้นอกระบบหรือไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนใด ๆ เลย

๑.๒ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการอนุญาตให้มีนิติบุคคล
ประเภทใหม่ในระบบสถาบันการเงินไทย เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรายย่อย
โดยจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวสามารถคิดผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับความเสี่ยงที่เกิดจาก
การให้สินเชื่อดังกล่าว แต่ไม่สูงเท่ากับการคิดผลตอบแทนของผู้ให้บริการหนี้นอกระบบ อย่างไรก็ตาม
ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมการให้สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพของ Non-bank ดังนั้น
จึงจำเป็นต้องออกแนวทางการประกอบธุรกิจรวมถึงกำหนดเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อดังกล่าวขึ้น

/ เพื่อส่งเสริม...

เพื่อส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพมีความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และแก้ไขปัญหาการดอกเบี้ยจากการกู้ยืมในระบบที่สูงจนเกินควร ซึ่งจะมีลักษณะการให้สินเชื่อในวงเงิน ที่ต่ำกว่าสินเชื่อไมโครไฟแนนซ์ หรือเรียกว่าสินเชื่อ Nano-Finance (วงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย) และมีอัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากลูกหนี้รวมกันแล้วไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี เนื่องจากเป็นสินเชื่อประเภทใหม่ที่มีกระบวนการพิจารณาให้สินเชื่อที่มีความผ่อนปรนกว่าสินเชื่อประเภทอื่น ที่มีอยู่แล้วในระบบสถาบันการเงิน

๒. สาระสำคัญของมาตรการสินเชื่อ Nano-Finance

กระทรวงการคลังเห็นควรกำหนดรายละเอียดการประกอบธุรกิจและหลักเกณฑ์ การกำกับดูแลธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance ดังนี้

๒.๑ ประเภทสินเชื่อที่จะกำกับดูแล

กำหนดนิยามสินเชื่อที่จะกำกับดูแลประเภทใหม่ โดยใช้ชื่อว่า “สินเชื่อรายย่อย เพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ” ซึ่งหมายความถึง การให้กู้ยืมเงิน การรับซื้อ ชื้อสดหรือรับช่วงซื้อลด ตัวเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด และการให้เช่าซื้อหรือเช่าแบบลีสซิงแก่บุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพที่มีหรือไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน โดยมีวงเงินรวมสินเชื่อไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อลูกหนี้แต่ละราย และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจได้ตกลงกัน ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะต้องอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๑๔ แห่งประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๒ ผู้กำกับดูแล

กระทรวงการคลังและ ธปท. จะเป็นผู้กำกับดูแลสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับ โดย ธปท. จะมีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่ผู้ประกอบธุรกิจ ต้องถือปฏิบัติ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแนวทางการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance

๒.๓ คุณสมบัติผู้ประกอบธุรกิจ

เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนที่มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่า ๕๐ ล้านบาท โดยสามารถระดมทุนเพิ่มเติมได้จากการออกตัวเงินที่เสนอต่อผู้ลงทุนในวงจำกัด (Private Placement : PP) และการออกหุ้นกู้ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๔ ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใด ๆ

โดยที่สินเชื่อ Nano-Finance เป็นสินเชื่อประเภทใหม่ที่มีกระบวนการพิจารณาให้ สินเชื่อที่มีความผ่อนปรนกว่าสินเชื่อประเภทอื่นที่มีอยู่แล้วในระบบสถาบันการเงิน ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการ ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น แต่อยู่ในระดับที่ไม่เป็นภาระมากเกินไปต่อผู้บริโภค โดยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อในระบบในปัจจุบัน จึงกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจอาจ เรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใด ๆ จากลูกหนี้รวมกันแล้วเป็นอัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (Effective rate) ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตามมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของ ธปท. จะต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance เป็นสถาบันการเงิน ตามกฎหมายดังกล่าว และให้คิดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒.๕ วงเงินให้กู้ยืม

กำหนดวงเงินให้สินเชื่อไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของประชาชนรายย่อย และอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าวงเงินให้สินเชื่อไมโครไฟแนนซ์ของ ธพ. ตามแนวนโยบายของ ธพ. ที่กำหนดไว้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย และเป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา ซึ่งแตกต่างจากการประกอบธุรกิจ “สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ” ที่กำหนดให้บริการได้เฉพาะบุคคลธรรมดา จึงควรมีการจำกัดวงเงินต่อรายที่ไม่สูงมากนัก เพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการไม่ให้มีภาระการกู้ยืมมากเกินไป

๒.๖ เงื่อนไขการดำเนินงานอื่น ๆ

กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับที่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจ “สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ” ถือปฏิบัติ เช่น แนวทางการเรียกให้ชำระหนี้และการติดตามทวงถามหนี้ การปฏิบัติและจัดการเกี่ยวกับข้อมูลผู้บริโภค การปฏิบัติเมื่อมีข้อร้องเรียน เป็นต้น

๓. ผลกระทบ

๓.๑ ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนและธุรกิจ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ที่ใช้บริการนอกระบบ ๕๘๑,๙๗๓ ครัวเรือน และที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการสินเชื่อจากสถาบันการเงินใด ๆ ๑.๓ ล้านครัวเรือน (ข้อมูลจากการสำรวจของ ธพ. ปี ๒๕๕๖) ซึ่งถือเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ กระทรวงการคลังจะพยายามกำกับดูแลสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับให้มีปริมาณสินเชื่อเหมาะสม โดยควรมีการให้บริการสินเชื่อดังกล่าวในระดับที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชากรประมาณ ๑ ล้านครัวเรือน หรือคิดเป็นปริมาณสินเชื่อคงค้างประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๒ มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ โดยจะดูแลให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวมีความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และอยู่ภายใต้การรอบการกำกับดูแลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนสามารถได้รับผลตอบแทนจากการประกอบธุรกิจที่คุ้มค่ากับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ แต่ไม่เป็นภาระแก่ผู้บริโภคจนเกินไป

๓.๓ สนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มการจ้างงานภายในประเทศ โดยจากการประมาณการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง พบว่า การปล่อยสินเชื่อรายย่อย ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ ๐.๓-๐.๔ ของ GDP ต่อปี และก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นประมาณ ๑ แสนตำแหน่งต่อปี ภายใต้ข้อสมมติฐานว่า ผู้ได้รับสินเชื่อดังกล่าวไม่นำเงินกู้ที่ได้รับไปชำระหนี้เดิม แต่นำเงินกู้นี้ไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและลงทุน

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

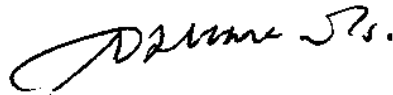
กระทรวงการคลังเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบสาระสำคัญของมาตรการสินเชื่อ Nano-Finance เพื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะได้ดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังดังนี้

๔.๑ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ลงนามในร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance

๔.๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓(๔) และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ลงนามในร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อ Nano-Finance เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายดังกล่าว และให้คิดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมหมาย ภาษี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๕๐

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๖๖